

مبدل مانده‌ای به دودویی جدید

کیوان ناوی

دانشکده مهندسی برق و کامپیوتر
دانشگاه شهید بهشتی، تهران، ایران
navi@sbu.ac.ir

امیر صباغ ملاحسینی

گروه مهندسی کامپیوتر
دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات، تهران، ایران
amir.sabbagh@sr.iau.ac.ir

انتخاب مجموعه پیمانه اهمیت زیادی در سیستم اعداد مانده‌ای دارد زیرا محدوده دینامیکی و سرعت انجام اعمال محاسباتی در سیستم اعداد مانده‌ای بستگی به تعداد و فرم پیمانه‌های انتخاب شده دارد. همچنین انتخاب یک مجموعه پیمانه مناسب منجر به ساده شدن طراحی مبدل مانده‌ای به دودوییⁱⁱ می‌شود. تاکنون مجموعه پیمانه‌های مختلفی بررسی شده است. از میان آنها مجموعه پیمانه‌های سه‌تایی مورد توجه بیشتری قرار گرفته‌اند مانند مجموعه پیمانه‌های $\{2^n-1, 2^n, 2^{n+1}\}$ [9,10]، $\{2^{n-1}-1, 2^n, 2^n\}$ [11]، $\{2^n-1, 2^n, 2^{n+1}-1\}$ [12] و $\{2^n-1, 2^{n+1}, 2^{2n}+1\}$ [13]. علاوه بر انتخاب مجموعه پیمانه مناسب برای طراحی مبدل مانده‌ای به دودویی، مورد مهم دیگر انتخاب الگوریتم تبدیل است. الگوریتم‌های تبدیل عدد مانده‌ای به معادل دودویی وزنی آن عمدتاً بر پایه تئوری باقیمانده چینیⁱⁱⁱ و تبدیل درهم مبنای^{iv} است [2]. اخیراً تئوری‌های باقیمانده چینی جدید^v پیشنهاد شده است [14] که مزایای تئوری باقیمانده چینی متداول و تبدیل درهم مبنای را باهم دارد.

در این مقاله، ما ابتدا با توجه به ویژگی‌های تئوری باقیمانده چینی جدیدⁱ، مجموعه پیمانه سه‌تایی جدید $\{2^{n-1}, 2^{n+1}+1, 2^{n+1}-1\}$ را پیشنهاد می‌کنیم. این مجموعه پیمانه جدید شامل پیمانه‌های دوه‌دو نسبت به هم اول و متعادل است که منجر به انجام سریع محاسبات در سیستم اعداد مانده‌ای و نیز پیاده‌سازی کارای مبدل مانده‌ای به دودویی می‌شود. سپس، یک مبدل مانده‌ای به دودویی کارا برای این مجموعه پیمانه با استفاده از تئوری باقیمانده چینی جدیدⁱ ارائه می‌کنیم. مبدل مانده‌ای به دودویی پیشنهاد شده دارای سرعت بیشتر و هزینه سخت‌افزاری کمتر نسبت به دیگر مبدل‌های مانده‌ای به دودویی برای مجموعه پیمانه‌های شبیه به مجموعه پیمانه جدید پیشنهادی است. در ادامه مقاله، در بخش ۲ پیش‌زمینه لازم بررسی می‌شود. مبدل مانده‌ای به دودویی پیشنهادی در بخش ۳ ارائه می‌شود. ارزیابی کارایی مبدل بر حسب تأخیر تبدیل و هزینه سخت‌افزاری مبدل در بخش ۴ انجام می‌شود و بخش ۵ نتیجه‌گیری است.

چکیده: سیستم اعداد مانده‌ای یک سیستم عددی بدون انتشار رقم نقلی است که انجام محاسبات را بصورت موازی و با سرعت زیاد ممکن می‌سازد. انتخاب مجموعه پیمانه و تبدیل عدد مانده‌ای به معادل دودویی آن، دو مورد از مهمترین مسائل در طراحی یک سیستم اعداد مانده‌ای هستند. در این مقاله، ما یک مبدل مانده‌ای به دودویی کارا برای مجموعه پیمانه جدید $\{2^{n-1}, 2^{n+1}+1, 2^{n+1}-1\}$ ارائه می‌کنیم. این مجموعه پیمانه جدید شامل پیمانه‌های دوه‌دو نسبت به هم اول و متعادل است که منجر به انجام سریع محاسبات در سیستم اعداد مانده‌ای و نیز پیاده‌سازی کارای مبدل مانده‌ای به دودویی می‌شود. ساخت افزایشی مبدل مانده‌ای به دودویی پیشنهاد شده، از یک جمع کننده ذخیره رقم نقلی و یک جمع کننده پیمانه‌ای انتشار رقم نقلی تشکیل شده است. در مقایسه با دیگر مبدل‌های مانده‌ای به دودویی برای مجموعه پیمانه‌های شبیه به مجموعه پیمانه جدید پیشنهادی، مبدل مانده‌ای به دودویی پیشنهاد شده دارای سرعت بیشتر و هزینه سخت‌افزاری کمتر است.

واژه‌های کلیدی: مبدل مانده‌ای به دودویی، سیستم اعداد مانده‌ای، حساب کامپیوتر، طراحی مدارهای مجتمع در مقیاس بسیار بزرگ.

۱- مقدمه

هدف از طراحی سیستم‌های VLSI، کاهش هزینه و بهبود کارایی بر حسب پیچیدگی، سرعت و توان مصرفی است. یکی از روش‌های طراحی سیستم‌های VLSI دارای توان مصرفی کم و سرعت زیاد، استفاده از سیستم اعداد مانده‌ای^۱ است [1]. در سیستم اعداد مانده‌ای اعمال محاسباتی در هر پیمانه مستقل از پیمانه‌های دیگر است و در نتیجه اعمال جمع، تفریق و ضرب بدون انتشار رقم نقلی و بصورت موازی و با سرعت زیاد انجام می‌شوند [2,3]. با توجه به خاصیت عدم انتشار رقم نقلی در اعمال حسابی جمع، تفریق و ضرب، سیستم اعداد مانده‌ای در سیستم‌های محاسباتی از قبیل پردازش سیگنال‌های دیجیتال [4-6]، سیستم رمز RSA [7] و تشخیص و تصحیح خطا [8] کاربرد فراوانی دارد.

۲- پیش زمینه

تبدیل درهم مبنا یک الگوریتم ترتیبی است و مانند تئوری باقیمانده چینی موازی نیست. و از طرفی تئوری باقیمانده چینی نیاز به عملیات در پیمانہ M (عددی بزرگ) دارد که هر دو برای پیاده‌سازی سخت افزاری کارا مناسب نیستند.

تئوری باقیمانده چینی جدید ۱: توسط تئوری باقیمانده چینی جدید ۱ [14]، عدد X بصورت زیر بدست می‌آید:

$$X = x_1 + P_1 \left[\begin{array}{l} k_1(x_2 - x_1) + k_2 P_2(x_3 - x_2) + \dots \\ + k_{n-1} P_2 P_3 \dots P_{n-1}(x_n - x_{n-1}) \end{array} \right]_{P_2 P_3 \dots P_n} \quad (5)$$

بطوریکه

$$|k_1 \times P_1|_{P_2 P_3 \dots P_n} = 1$$

$$|k_2 \times P_1 \times P_2|_{P_3 \dots P_n} = 1$$

.....

$$|k_{n-1} \times P_1 \times P_2 \times \dots \times P_{n-1}|_{P_n} = 1 \quad (6)$$

برای مجموعه پیمانہ سه‌تایی $\{P_1, P_2, P_3\}$ عدد X بصورت زیر از نمایش مانده‌ای (x_1, x_2, x_3) توسط تئوری باقیمانده چینی جدید ۱ بدست می‌آید:

$$X = x_1 + P_1 |k_1(x_2 - x_1) + k_2 P_2(x_3 - x_2)|_{P_2 P_3} \quad (7)$$

که

$$|k_1 \times P_1|_{P_2 P_3} = 1 \quad (8)$$

$$|k_2 \times P_1 \times P_2|_{P_3} = 1 \quad (9)$$

۳- مبدل مانده‌ای به دودویی

در این بخش ما با استفاده از تئوری باقیمانده چینی جدید ۱، یک الگوریتم تبدیل مانده‌ای به دودویی کارا برای مجموعه پیمانہ جدید $\{2^{n-1}, 2^{n+1}+1, 2^{n+1}-1\}$ بدست می‌آوریم. ابتدا باید ثابت کنیم که این مجموعه پیمانہ شامل اعداد دوه‌دو نسبت به هم اول است.

تئوری ۱: اعداد $2^{n-1}, 2^{n+1}+1$ و $2^{n+1}-1$ دوه‌دو نسبت به هم اول هستند.

اثبات: با استفاده از تئوری Euclid's داریم:

$$\gcd(a, b) = \gcd(b, a \bmod b) \quad (10)$$

که $\gcd(a, b)$ بیانگر بزرگترین مقسوم علیه مشترک a و b است. بنابراین:

$$\gcd(2^{n+1}+1, 2^{n+1}-1) = \gcd(2^{n+1}-1, 2) = 1 \quad (11)$$

$$\gcd(2^{n+1}+1, 2^{n-1}) = \gcd(2^{n-1}, 1) = 1 \quad (12)$$

$$\gcd(2^{n+1}-1, 2^{n-1}) = \gcd(2^{n-1}, -1) = 1 \quad (13)$$

سیستم اعداد مانده‌ای: سیستم اعداد مانده‌ای یک سیستم عددی صحیح است که بر حسب تعدادی اعداد دوه‌دو نسبت به هم اول که مجموعه پیمانہ را تشکیل می‌دهند تعریف می‌شود. در سیستم اعداد مانده‌ای با مجموعه پیمانہ $\{P_1, P_2, \dots, P_n\}$ ، عدد وزنی X بصورت $X = (x_1, x_2, \dots, x_n)$ نمایش داده می‌شود که:

$$x_i = X \bmod P_i = |X|_{P_i}, 0 \leq x_i < P_i \quad (1)$$

این نمایش مانده‌ای برای هر عدد صحیح در محدوده $[0, M-1]$ منحصر به فرد است. که $M = P_1 P_2 \dots P_n$ محدوده دینامیکی سیستم نامیده می‌شود.

جمع، تفریق و ضرب بر روی باقیمانده‌ها بصورت موازی و بدون انتشار رقم نقلی مابین ارقام مانده‌ای انجام می‌شوند. از این رو، سیستم اعداد مانده‌ای با تبدیل محاسبات بر روی اعداد بزرگ به مجموعه‌ای از محاسبات موازی بر روی اعداد کوچک، به میزان قابل توجهی موجب افزایش سرعت محاسبات می‌شود.

تبدیل یک عدد صحیح وزنی دودویی به نمایش مانده‌ای، تبدیل دودویی به مانده‌ای^{vi} و عکس آن، یعنی تبدیل از نمایش مانده‌ای به نمایش وزنی دودویی تبدیل مانده‌ای به دودویی نامیده می‌شود. تبدیل دودویی به مانده‌ای عملی ساده است و توسط جمع کننده‌های پیمانہ-ای قابل پیاده‌سازی است ولی تبدیل مانده‌ای به دودویی با پیچیدگی زیادی همراه است. الگوریتم‌های تبدیل مانده‌ای به دودویی عمدتاً بر پایه تئوری باقیمانده چینی، تبدیل درهم مبنا و تئوری باقیمانده چینی جدید هستند.

تئوری باقیمانده چینی: توسط تئوری باقیمانده چینی عدد وزنی X بصورت زیر از نمایش مانده‌ای بدست می‌آید:

$$X = \left| \sum_{i=1}^n x_i N_i \right|_{P_i M_i} \Big|_M \quad (2)$$

که $M_i = M / P_i$ و $N_i = |M_i^{-1}|_{P_i}$ معکوس ضربی M_i در پیمانہ P_i است.

تبدیل درهم مبنا: توسط تبدیل درهم مبنا عدد وزنی X بصورت زیر محاسبه می‌شود:

$$X = a_n \prod_{i=1}^n P_i + \dots + a_3 P_2 P_1 + a_2 P_1 + a_1 \quad (3)$$

که a_i ها ضرایب درهم مبنا نامیده می‌شوند و بصورت زیر محاسبه می‌شوند:

$$a_n = \left| \left((x_n - a_1) \Big|_{P_1}^{-1} - a_2 \Big|_{P_2}^{-1} - \dots - a_{n-1} \Big|_{P_{n-1}}^{-1} \right) \Big|_{P_n} \right|_{P_n} \quad (4)$$

که $n > 1$ و $a_1 = x_1$ است.

$$Y = |v_1 + v_2 + v_3|_{2^{2n+2}-1}$$

(۲۱)

$$v_1 = \left| -2^{n+3} x_1 \right|_{2^{2n+2}-1}$$

(۲۲)

$$v_2 = \left| (2^{n+3} - 2^{n+2} - 2^{2n+3}) x_2 \right|_{2^{2n+2}-1} \quad (۲۳)$$

$$v_3 = \left| (2^{2n+3} + 2^{n+2}) x_3 \right|_{2^{2n+2}-1} \quad (۲۴)$$

باتوجه به گزاره‌های ۱ و ۲ داریم:

$$v_1 = \left| -2^{n+3} x_1 \right|_{2^{2n+2}-1} = \left| -2^{n+3} \left(\begin{matrix} 0 & 0 & 0 \\ 1 & 2 & 3 \\ \vdots & \vdots & \vdots \\ x_{n-1} & x_n & 0 \end{matrix} \right) \right|_{2^{2n+2}-1}$$

$$= \left| \bar{x}_{n-1} \bar{x}_n \bar{x}_0 \right|_{2^{2n+2}-1} = 1$$

(۲۵)

باتوجه به این که $2^{n+3} - 2^{n+2} = 2^{n+2}$ است، می‌توان (۲۳) را بصورت زیر بازنویسی کرد:

$$v_2 = \left| (2^{n+2} - 2^{2n+3}) x_2 \right|_{2^{2n+2}-1} = |v_{21} + v_{22}|_{2^{2n+2}-1} \quad (۲۶)$$

$$v_{21} = \left| 2^{n+2} x_2 \right|_{2^{2n+2}-1} = \left| 2^{n+2} \left(\begin{matrix} 0 & 0 & 0 \\ 1 & 2 & 3 \\ \vdots & \vdots & \vdots \\ x_{n-1} & x_n & 0 \end{matrix} \right) \right|_{2^{2n+2}-1}$$

$$= \left| x_{n-1} x_n x_0 \right|_{2^{2n+2}-1} = 1$$

(۲۷)

$$v_{22} = \left| -2^{2n+3} x_2 \right|_{2^{2n+2}-1} = \left| - \left(\begin{matrix} 0 & 0 & 0 \\ 1 & 2 & 3 \\ \vdots & \vdots & \vdots \\ x_{n-1} & x_n & 0 \end{matrix} \right) \right|_{2^{2n+2}-1}$$

$$= \left| \bar{x}_{n-1} \bar{x}_n \bar{x}_0 \right|_{2^{2n+2}-1} = 1$$

(۲۸)

و در نهایت v_3 را نیز می‌توان بصورت زیر محاسبه کرد:

$$v_3 = \left| (2^{2n+3} + 2^{n+2}) x_3 \right|_{2^{2n+2}-1} = \left| 2^{n+2} (2^{n+1} + 1) x_3 \right|_{2^{2n+2}-1}$$

$$= \left| 2^{n+2} \left(\begin{matrix} x_{n-1} & x_n & x_0 \\ \vdots & \vdots & \vdots \\ x_{n-1} & x_n & x_0 \end{matrix} \right) \right|_{2^{2n+2}-1}$$

$$= \left| x_{n-1} x_n x_0 \right|_{2^{2n+2}-1} = 1$$

(۲۹)

$(n+3)$ بیت کم ارزش v_1 در (۲۵) و همچنین $(n-1)$ بیت با ارزش v_{22} در (۲۸) هر دو از رشته‌ای از ۱ها تشکیل شده‌اند. در نتیجه می‌توان به جای استفاده از v_1 و v_{22} از بردارهای زیر به جای آنها استفاده کرد:

$$v'_1 = \left| \bar{x}_{n-1} \bar{x}_n \bar{x}_0 \right|_{2^{2n+2}-1} = 1 \quad (۳۰)$$

با توجه به اینکه همه بزرگترین مقسوم علیه‌ها یک هستند، پس این سه عدد دوبه‌دو نسبت به هم اول هستند.

گزاره ۱: معکوس ضربی 2^{n-1} در پیمانه $2^{2n+2}-1$ برابر است با $k_1=2^{n+3}$

اثبات: با جایگزینی $P_1=2^{n-1}$ ، $P_2=2^{n+1}+1$ و $P_3=2^{n+1}-1$ در (۸) داریم:

$$\left| k_1 \times 2^{n-1} \right|_{(2^{n+1}+1)(2^{n+1}-1)} = \left| 2^{n+3} \times 2^{n-1} \right|_{2^{2n+2}-1} \quad (۱۴)$$

$$= \left| 2^{2n+2} \right|_{2^{2n+2}-1} = 1$$

گزاره ۲: معکوس ضربی $2^{n-1} \times (2^{n+1}+1)$ در پیمانه $2^{n+1}-1$ برابر است با $k_2=2^{n+2}$

اثبات: با توجه به اینکه $\left| 2^{n+1} + 1 \right|_{2^{n+1}-1} = 2$ است، با جایگزینی پیمانه‌ها در (۹) داریم:

$$\left| k_2 \times 2^{n-1} \times (2^{n+1} + 1) \right|_{2^{n+1}-1} = \left| 2^{n+2} \times 2^{n-1} \times (2^{n+1} + 1) \right|_{2^{n+1}-1} \quad (۱۵)$$

$$= \left| 2^{n+1} \times 2^{n+1} \right|_{2^{n+1}-1} = \left| 1 \times 1 \right|_{2^{n+1}-1} = 1$$

تئوری ۲: در سیستم اعداد مانده‌ای تعریف شده توسط مجموعه پیمانه $\{2^{n-1}, 2^{n+1}+1, 2^{n+1}-1\}$ ، عدد وزنی X از نمایش مانده‌ای (x_1, x_2, x_3) بصورت زیر بدست می‌آید:

$$X = x_1 + 2^{n-1} \left| \begin{matrix} 2^{n+3} (x_2 - x_1) + \\ 2^{n+2} (2^{n+1} + 1)(x_3 - x_2) \end{matrix} \right|_{2^{2n+2}-1} \quad (۱۶)$$

اثبات: با جایگزینی $P_1=2^{n-1}$ ، $P_2=2^{n+1}+1$ و $P_3=2^{n+1}-1$ و مقادیر معکوس‌های ضربی k_1, k_2 از گزاره‌های ۱ و ۲ در (۷)، معادله (۱۶) بدست می‌آید.

مثال: توسط مجموعه پیمانه $\{2^{n-1}, 2^{n+1}+1, 2^{n+1}-1\}$ به ازای $n=4$ عدد مانده‌ای $(7, 24, 30)$ بصورت زیر به عدد وزنی تبدیل می‌شود با جایگزینی مقادیر باقیمانده‌ها و $n=4$ در (۱۶) داریم:

$$X = 7 + 8 \left| 128(17) + 64(33)(6) \right|_{1023} = 4215$$

در ادامه از تئوری ۲ برای طراحی میدل مانده‌ای به دودوئی کارا استفاده خواهیم کرد. ولی قبل از پیاده‌سازی سخت افزاری تئوری ۲، می‌توانیم آن را ساده کنیم تا پیچیدگی سخت افزار کاهش یابد. نمایش دودوئی x_1, x_2 و x_3 در سطح بیتی را در نظر بگیرید:

$$x_1 = (x_{1,n-2} x_{1,n-3} \dots x_{1,1} x_{1,0}) \quad (۱۷)$$

$$x_2 = (x_{2,n+1} x_{2,n} \dots x_{2,1} x_{2,0}) \quad (۱۸)$$

$$x_3 = (x_{3,n} x_{3,n-1} \dots x_{3,1} x_{3,0}) \quad (۱۹)$$

معادله (۱۶) را می‌توان بصورت زیر بازنویسی کرد:

$$X = x_1 + 2^n Y \quad (۲۰)$$

که

استفاده شده است همان است که در [15] پیشنهاد شده است و دارای پیچیدگی سخت افزاری $(2n+2)$ عدد تمام جمع کننده و تاخیر انتشار $t_{FA}(2n+2)$ است که نشان دهنده تاخیر یک تمام جمع کننده است. در نتیجه کل هزینه سخت افزاری مبدل پیشنهادی $n+2+2n+2=3n+4$ عدد نیم جمع کننده است. با توجه به اینکه تاخیر یک جمع کننده ذخیره رقم نقلی به اندازه تاخیر یک تمام جمع کننده است، تاخیر مبدل پیشنهادی برابر با $1+2n+2=(2n+3)t_{FA}$ است.

در این مقاله یک مبدل ماندای به دودویی که اختصاص دارد به مجموعه پیمانانه جدید $\{2^{n-1}, 2^{n+1}+1, 2^{n+1}-1\}$ ارائه شده است. از این رو، برای بررسی میزان کارایی آن باید آن را با دیگر مبدل های ماندای به دودویی برای مجموعه پیمانانه های سه تایی با محدوده دینامیکی شبیه به محدوده دینامیکی مجموعه پیمانانه جدید پیشنهادی مقایسه کرد.

در [10] یک مبدل ماندای به دودویی برای مجموعه پیمانانه کلی $\{2^k-1, 2^a, 2^k+1\}$ بر اساس ترکیب روش های CRT و MRC پیشنهاد شده است. به ازای $k=n+1$ و $a=n-1$ مبدل ارائه شده در [10] از دو جمع کننده ذخیره رقم نقلی $(2n+2)$ بیتی با گردش رقم نقلی انتهائی و یک جمع کننده انتشار رقم نقلی پیمانانه $(2n+2)$ بیتی تشکیل شده است. دیگر مجموعه پیمانانه شبیه به مجموعه پیمانانه پیشنهادی، مجموعه پیمانانه $\{2^n-1, 2^n, 2^{n+1}-1\}$ است و تاکنون تنها یک مبدل برای آن در [12] ارائه شده است. مبدل ارائه شده در [12] بر پایه الگوریتم MRC و از چهار تفریق کننده تشکیل شده است. کارایی این مبدل ها بر حسب پیچیدگی سخت افزاری و تاخیر تبدیل در جدول ۱ نشان داده شده است.

جدول (۱): مقایسه کارایی مبدل های ماندای به دودویی

Converters	Hardware complexity	Conversion delay
[10]	$(6n+6)$ FA's	$(2n+4)t_{FA}$
[12]	$(5n+1)$ FA's	$(4n+1)t_{FA}$
Proposed	$(3n+4)$ FA's, (n) HA's	$(2n+3)t_{FA}$

با توجه به جدول ۱ کاملاً مشخص است که مبدل پیشنهادی ما، سریعتر و دارای هزینه سخت افزاری کمتر نسبت به دیگر مبدل هاست.

۵- نتیجه گیری

در این مقاله یک مجموعه پیمانانه جدید برای سیستم اعداد ماندای پیشنهاد شد. این مجموعه پیمانانه جدید شامل پیمانانه های متعادل است که منجر به انجام سریع محاسبات در سیستم اعداد ماندای و نیز پیاده سازی کارای مبدل ماندای به دودویی می شود. همچنین، یک مبدل ماندای به دودویی کارا برای این مجموعه پیمانانه با استفاده از تئوری باقیمانده چینی جدید ارائه شد. در

$$v'_{22} = \left| \begin{matrix} 1 & 2 & 1 \\ 2 & 1 & 2 \\ 1 & 2 & 1 \end{matrix} \right|_{n-1, n+3} \quad (31)$$

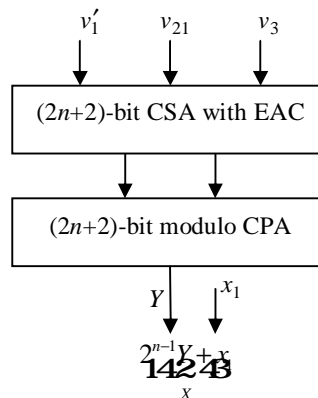
می دانیم که:

$$|v'_{22}|_{2^{2n+2}-1} = \left| \begin{matrix} 1 & 2 & 1 \\ 2 & 1 & 2 \\ 1 & 2 & 1 \end{matrix} \right|_{2^{2n+2}-1} = |2^{2n+2} - 1|_{2^{2n+2}-1} = 0 \quad (32)$$

در نتیجه Y در (۲۱) را می توان از طریق معادله زیر بدست آورد:

$$Y = |v'_1 + v_{21} + v_3|_{2^{2n+2}-1} \quad (33)$$

پیاده سازی سخت افزاری مبدل ماندای به دودویی برای مجموعه پیمانانه $\{2^{n-1}, 2^{n+1}+1, 2^{n+1}-1\}$ بر پایه معادلات (۲۰) و (۳۳) است. معادله (۳۳) توسط یک جمع کننده ذخیره رقم نقلی v_{ii} با گردش رقم نقلی انتهائی v_{iii} و یک جمع کننده انتشار رقم نقلی پیمانانه v_{ix} قابل پیاده سازی است. لازم به ذکر است که چون x_1 عددی $(n-1)$ بیتی است، محاسبه $x_1 + 2^{n-1}Y$ نیاز به هیچ گونه سخت افزار اضافی ندارد و فقط کافی است که x_1 را در کنار Y الحاق کنیم. ساختار سخت افزاری مبدل ماندای به دودویی پیشنهادی در شکل (۱) نشان داده شده است.

شکل (۱): ساختار سخت افزاری مبدل پیشنهادی

۴- ارزیابی کارایی

در این بخش کارایی مبدل ماندای به دودویی پیشنهادی بر حسب پیچیدگی سخت افزاری و تاخیر تبدیل ارزیابی می شود. محاسبه (۳۳) نیاز به یک جمع کننده ذخیره رقم نقلی $(2n+2)$ بیتی با گردش رقم نقلی انتهائی و یک جمع کننده انتشار رقم نقلی پیمانانه $(2n+2)$ بیتی دارد. محاسبه (۲۷)، (۲۹) و (۳۰) نیاز به تغییر ساده سیم بندی بیت های باقیمانده ها دارد. جمع کننده ذخیره رقم نقلی با گردش رقم نقلی انتهائی دارای یک طبقه معکوس کننده برای تمام ورودی هاست [3]. در نتیجه معکوس های بیتی که در (۳۰) نیاز است در جمع کننده با ذخیره رقم نقلی با گردش رقم نقلی انتهائی انجام می شود. با توجه به اینکه (۲۷) دارای n بیت صفر است، تعداد n تا از تمام جمع کننده های x جمع کننده ذخیره رقم نقلی به n عدد نیم جمع کننده x_i کاهش می یابد. جمع کننده انتشار رقم نقلی پیمانانه $(2n+2)$ بیتی که در شکل ۱

- [14] Y. Wang, *New Chinese Remainder Theorems*, Proc. 32th Asilomar Conf. Signals, Systems, Computers, vol. 1, pp. 165-171, 1998.
- [15] C. Efstathiou, D. Nikolos, and J. Kalamatianos, Area-time efficient modulo 2^n-1 adder design, *IEEE Trans. Circuits Syst.-II*, 41, vol. 7, (1994), 463-467.
- [16] A. A. Hiasat, VLSI implementation of New Arithmetic Residue to Binary decoders, *IEEE Trans. VLSI Systems*, Vol.13, (2005), 153-158.
- [17] S. J. Piestrak, Design of residue generators and multioperand modular adders using carry-save adders, *IEEE Trans. Comput.*, vol. 423, no. 1, (1994), 68-77.
- [18] M. Hosseinzadeh, K. Navi, S. Gorgin, *A New Moduli Set for Residue Number System: $\{r^n-2, r^n-1, r^n\}$* , Proc. IEEE International Conference on Electrical Engineering, 2007.
- [19] A. Sabbagh, K. Navi, *An Improved Residue to Binary Converter for the RNS with Pairs of Conjugate Moduli*, Proc. International Conference on Electrical Engineering and Informatics, Indonesia, vol. 1, pp. 318-320, 2007.
- [20] A. Hariri, K. Navi, R. Rastegar, A new high dynamic range moduli set with efficient reverse converter, *International Elsevier Journal of Computers and Mathematics with Applications*, doi:10.1016/j.camwa.2007.04.028, 2007.
- مقایسه با دیگر مبدل‌ها، مبدل مانده‌ای به دودویی پیشنهاد شده دارای سرعت بیشتر و هزینه سخت افزاری کمتر است.
- ### مراجع
- [1] T. Stouraitis and V. Paliouras, Considering the alternatives in lowpower design, *IEEE Circuits and Devices*, (2001), 23-29.
- [2] M. A. Soderstrand and et al., *Residue number system arithmetic: modern applications in digital signal processing*, New York: IEEE Press, 1986.
- [3] B. Koren, *Computer Arithmetic Algorithms*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall, 1993.
- [4] R. Conway and J. Nelson, Improved RNS FIR Filter Architectures, *IEEE Transactions On Circuits and Systems II*, Vol. 51, No. 1, (2004), 26-28.
- [5] P. G. Fernandez, et al., *A RNS-Based Matrix-Vector-Multiply FCT Architecture for DCT Computation*, Proc. of 43rd IEEE Midwest Symposium on Circuits and Systems, pp. 350-353, 2000.
- [6] W. L. Freking and K. K. Parhi, *Low-power FIR digital filters using residue arithmetic*, Proc. Of 31st Asilomar Conference on Signals, Systems, and Computers, Pacific Grove, CA, USA, vol. 1, pp. 739-43, 1997.
- [7] S. Yen, S. Kim, S. Lim and S. Moon, RSA Speedup with Chinese Remainder Theorem Immune against Hardware Fault Cryptanalysis, *IEEE Transactions On Computers*, (2003), 461-472.
- [8] L. L. Yang, and L. Hanzo, *Redundant Residue Number System Based Error Correction Codes*, Proc. of IEEE VTC2001, Atlantic City, USA. pp. 1472-1476, 2001.
- [9] W. K. Jenkins and B. J. Leon, The use of residue number systems in the design of finite impulse response digital filters, *IEEE Trans. Circuits Syst.*, vol. CAS-24, (1977), 191-201.
- [10] A. Skavantzios and T. Stouraitis, *Grouped-moduli residue number systems for fast signal processing*, IEEE ISCAS, vol. III, pp. 478-483, 1999.
- [11] A. Hiasat and H. S. Abdel-Aty-Zohdy, Residue-to-binary arithmetic converter for the moduli set $(2^k, 2^k-1, 2^{k-1}-1)$, *IEEE Trans. Circuits Syst.*, vol. 45, (1998), 204-208.
- [12] J. Mathew, D. Radhakrishnan, T. Srikanthan, *Fast residue-to-binary converter architectures*, IEEE, 42nd Midwest Symposium on Circuits and Systems, pp. 1090-1093, 2000.
- [13] F. Pourbigharaz and H. M. Yassine, A signed-digit architecture for residue to binary transformation, *IEEE Trans. Comput.*, vol. 46, (1997), 1146-1150.

زیر نویس‌ها

- ^v New chinese remainder theorems (New CRT's)
- ^{vi} Binary to residue conversion
- ^{vii} Carry save adder (CSA)
- ^{viii} End around carry (EAC)
- ^{ix} Modulo carry propagate adder (CPA)
- ^x Full adder (FA)

- ⁱ Residue number system (RNS)
- ⁱⁱ Residue to binary converter
- ⁱⁱⁱ Chinese remainder theorem (CRT)
- ^{iv} Mixed-radix conversion (MRC)

